

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

CYRILOMETODĚJSKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA

Katedra křesťanské výchovy

Lukáš Pospíšil

**NÍZKOPRAHOVÉ CENTRUM PRO SDRUŽENÍ PODANÉ
RUCE, O.S V BRNĚ - ŘEČKOVICÍCH**

Bakalářský projekt

Vedoucí práce: PhDr. & Mgr. Petra Potměšilová, Ph.D.

Obor: Sociální pedagogika

OLOMOUC 2011

Prohlašuji, že jsem bakalářský projekt na téma Nízkoprahové centrum pro Sdružení Podané ruce o.s. v Brně - Řečkovících vypracoval samostatně, pouze s pomocí uvedených pramenů.

V Olomouci dne 18.4. 2011

.....
Lukáš Pospíšil

Na tomto místě bych rád poděkoval PhDr. & Mgr. Petře Potměšilové, Ph.D. za vstřícné vedení bakalářského projektu, poskytování cenných rad a odborných připomínek při zpracovávání veškerého materiálu.

"I když svět jde kupředu, mládí musí začínat stále od začátku."

Johann Wolfgang Goethe

Obsah

ÚVOD.....	7
1 SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÉ JEVY U DĚTÍ A MLÁDEŽE.....	8
1.1 Drogová závislost, toxikomanie.....	9
1.2 Motivace ke konzumaci drog.....	10
2 CHARAKTERISTIKA CÍLOVÉ SKUPINY.....	11
2.1 Potřeby dětí.....	12
2.1.1 Potřeba místa.....	12
2.1.2 Potřeba podnětů.....	13
2.1.3 Potřeba ochrany.....	13
2.1.4 Potřeba podpory.....	14
2.1.5 Potřeba hranic.....	14
3 PRIMÁRNÍ PREVENCE.....	15
3.1 Prevence zaměřená na cílovou skupinu.....	16
3.1.1 Mladší školní věk - děti do 12 let.....	16
3.1.2 Dospívání - mladí lidé 12 až 15 let.....	16
4 VOLNOČASOVÉ AKTIVITY.....	17
5 NÍZKOPRAHOVÁ ZAŘÍZENÍ.....	18
6 SDRUŽENÍ PODANÉ RUCE, O. S.....	19
6.1 Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež KUDYKAM Olomouc.....	19
6.2 Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež (dále NZDM) Prostějov.....	20
6.3 Nízkoprahový klub pro děti a mládež PVC Blansko.....	21
7 NÍZKOPRAHOVÁ ZAŘÍZENÍ JAKO SOUČÁST PROTIDROGOVÉ POLITIKY.....	21
7.1 Orientační zmapování situace ve městě Brně.....	22
8 CENTRUM SPECIÁLNÍ PRIMÁRNÍ PREVENCE SDRUŽENÍ PODANÉ RUCE, BRNO - ŘEČKOVICE.....	23
8.1 Městská část Brno-Řečkovice.....	24
9 ZŘÍZENÍ NOVÉHO NÍZKOPRAHOVÉHO KLUBU PODANÉ RUCE BRNO - ŘEČKOVICE.....	25
9.1 Důvody zřízení.....	25
10 ČINNOST NÍZKOPRAHOVÉHO KLUBU.....	26
10.1 Cíle činností.....	26
10.2 Cílová skupina.....	26
10.3 Popis činnosti.....	26
11 PRAVIDELNÉ DOPROVODNÉ TÝDENNÍ AKTIVITY.....	27
11.1 Výtvarné aktivity.....	27
11.2 Sportovní aktivity.....	29
11.3 Osvětové činnosti.....	30
11.4 Víkendové aktivity.....	31
12 PROVOZ ZAŘÍZENÍ.....	32
12.1 Pravidla.....	32
12.2 Bezpečnost při činnosti.....	33
12.3 Personální zajištění.....	33
12.4 Odborné zakotvení.....	34
13 TECHNICKÉ ZABEZPEČENÍ.....	35
13.1 Materiální zabezpečení.....	35
13.2 Finanční zajištění.....	36
13.2.1 Základní finanční rozvaha.....	36

13.3Zdroje	37
13.4Propagace.....	38
ZÁVĚR.....	39
POUŽITÁ LITERATURA.....	40
SEZNAM ZKRATEK.....	42
SEZNAM TABULEK.....	43
SEZNAM PŘÍLOH.....	44

ÚVOD

Starší školní věk a dospívání je obdobím mnoha životních změn a zvrátů. Dítě, které stojí na počátku puberty, se má během několika let vyvinout do zodpovědné a samostatné dospělé osoby. Během této životní etapy na člověka působí nejrůznější vlivy a požadavky a činí tak z dospívajících velmi zranitelného jedince.

Jedinci, kteří se nedokáží s nároky dospívání, společnosti, okolí i sebe samých vyrovnat, často trpí obavami, ztrácejí smysl života, bouří se proti společenským normám, autoritám a pravidlům chování, více riskují a experimentují s návykovými látkami. Objevuje se tak široká škála problémů v řadě oblastí, u jedince, jeho okolí i v celé společnosti.

Na předcházení těchto rizik a formování mladých lidí se má vedle rodiny a vrstevníků podílet také škola a jiné výchovné a volnočasové instituce se svými pracovníky. Základní síť těchto zařízení je již vytvořená, ale stále je nutné reagovat na aktuální výzvy a potřeby v rámci regionů. Z těchto důvodů se budeme v rámci tohoto projektu zabývat možností vzniku nového nízkoprahového klubu v městě Brně.

Hlavním motivem vypracování tohoto projektu bylo setkání s pracovníky, kteří se drogovou prevencí i práci s lidmi s touto závislostí zabývají a uvažují o rozšíření pomoci těmto lidem formou nízkoprahového zařízení.

Tento projekt má za úkol seznámit se základními aspekty zřízení nového nízkoprahového klubu pro děti a mládež. Po vymezení základních pojmů bude následovat seznámení s oblastí sociálně patologických jevů a předcházení jim formou prevence. Dále se práce zabývá již konkrétním postupem, přípravou fungování zařízení a nastíněním plánů činnosti.

Na závěr je celý projekt shrnut a zhodnocen.

1 SOCIÁLNĚ PATOLOGICKÉ JEVY U DĚTÍ A MLÁDEŽE

Úvodem je třeba nejprve vymezit základní pojmy problematiky rizikového chování dětí a mládeže a nastínit základní strategii preventivních opatření, které se snaží předcházet těmto jevům.

Každý jedinec se v průběhu svého vývoje a socializace seznamuje se základními normami chování a učí se interakce s druhými lidmi. Tyto normy jsou částečně utvářeny a předávány předchozími generacemi, ale také aktuálně reagují na momentální potřeby a situaci ve společnosti. Úkolem výchovy a socializace je naučit jedince tyto normy chápat a dodržovat. Jestliže má jedinec problémy s jejich respektováním a dodržováním, je vnímáno toto jeho počínání jako rizikové nebo deviantní až patologické, přičemž hodnocení míry odchýlení od základních společenských norem bývá rozličné a mnohdy subjektivní.

Sociální patologii tudíž lze chápat jako shrnující pojem pro nezdravé, nenormální, obecně nežádoucí společenské jevy, tzn. společnosti nebezpečné, negativně sankcionované formy deviantního chování, ale také i označení pro studium příčin jejich vzniku a existence (Mühlpachr, 2001).

Tyto jevy jsou podmíněny kulturním a sociálním prostředím i časovým horizontem. Mezi základní příčiny většina autorů uvádí biologické a psychosociální příčiny, dále nedostatky v rodinné funkci, vliv prostředí i celkové zaměření osobnosti jedince včetně hodnotové orientace a motivace.

Přehledně rozčleňuje jednotlivé druhy rizikového chování dokument Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy /dále MŠMT/ z roku 2009 Strategie prevence rizikových projevů chování u dětí a mládeže v působnosti resortu školství, mládeže a tělovýchovy na období 2009 – 2012. (www.msmt.cz)

Za jednotlivé druhy rizikového chování považuje:

- záškoláctví,
- šikanu, násilí, divácké násilí,
- kriminalitu, delikvenci,

- vandalismus,
- závislost na politickém a náboženském extremismu,
- rasismus, xenofobii,
- užívání návykových látek (tabák, alkohol, omamné a psychotropní látky),
- onemocnění HIV/AIDS a dalšími nemocemi šířícími se krevní cestou,
- poruchy příjmu potravy,
- netolismus (virtuální drogy) a patologické hráčství (gambling).

V této práci se dále budeme zabývat jen oblastí rizik užívání návykových látek.

Dokument MŠMT také vymezuje jako primární cílovou skupinu děti a mládež. Cílem působení v oblasti prevence rizikových projevů chování je dítě a mladý člověk odpovědný za vlastní chování a způsob života v míře přiměřené jeho věku:

- s posílenou duševní odolností vůči stresu, negativním zážitkům a vlivům,
- schopné dělat samostatná (a pokud možno správná) rozhodnutí,
- s přiměřenými sociálně psychologickými dovednostmi,
- schopné řešit, případně schopné nalézt pomoc pro řešení problémů,
- s vyhraněným negativním vztahem k návykovým látkám,
- podílející se na tvorbě prostředí a životních podmínek,
- otevřené a pozitivně nastavené k sociálním vztahům,
- schopné aktivně přijímat zdravý životní styl (životosprávu, sportovní a kulturní aktivity).

1.1 Drogová závislost, toxikomanie

Nyní si popíšeme oblast drogové závislosti a toxikomanie. Psychologický slovník chápe toxikomanii jako psychickou, případně též tělesnou závislost na určité droze nebo drogách. (Hartl, 1993, s. 213). "Toxikomanie je využívání/zneužívání drog k dosažení stavu euforie, pohody, volnosti, síly atd." (Malach, 2007, s.202)

Odjakživa lidé používali drogy k tomu, aby změnili stav svého vědomí, aby se stimulovali nebo uvolnili, usnuli nebo spánku zabránili, aby zlepšili schopnost svého vnímání, nebo aby si vyvolali halucinace. Vždy se objevovalo nadměrné užívání těchto látek až závislost na nich. Rozšíření drog je spojeno s industrializací a s rozvojem mezinárodního obchodu. (Mühlpachr, 2001)

Vývoj drogové závislosti rozdělil Waldmann (1971) do těchto etap:

- mladý člověk, který prožívá své generační problémy a napětí, přemýšlí o smyslu existence, hledá odpovědi na své otázky, touží po vztazích a řeší své potíže formou úniku,
- vytváří a stabilizuje se parta mladistvých konzumující drogy,
- vznik vlastní závislosti jedince na droze, kterou potřebuje bez ohledu na partu,
- fyzická závislost na droze s abstinenčními projevy spojenými se starostí o opatření drogy. Toxikoman neprožívá pravý efekt drogového opojení, ale úlevu od nepříjemných prožitků po aplikaci (nutnost udržení stálé hladiny drogy v organismu).

1.2 Motivace ke konzumaci drog

Důležitou součástí a podmínkou pro vznik závislosti jsou důvody vedoucí ke konzumaci drog. Mezi nejčastější motivace patří:

- snaha získat uznání vrstevníků z důvodu špatné komunikace s rodinou a vzdoru vůči autoritám,
- potřeba identifikace se s určitou subkulturou jako reakce na sociální frustraci, kterou vyvolává dnešní společnost a může působit chaoticky na děti a mládež,
- přání fyzického uspokojení, uvolnění, odstranění obtíží a přání získat více energie, lepší kondici,
- možnost stimulovat smysly - zrak, sluch, hmat, chuť,
- potřeba uvolnění od psychické bolesti, pokus řešit osobní komplikace, snížit úzkost, snaha změnit špatnou náladu, netradičně relaxovat,

- pokus uniknout nudě, prožít dobrodružství, zkoumat své vlastní vědomí a podvědomí, rozšířit představivost,
- touha hledat smysl života a nové pohledy na svět, (Mühlpachr, 2001)
- důsledkem užívání psychoaktivních látek (drog) bývá často akutní otrava (intoxikace), posléze psychické nebo somatické poškození (např. nevolnosti a deprese). Časem vznikne závislost na užívání psychotropní látky s různými negativními účinky. (Malach, 2007)

Tento autor dále považuje za příčiny delikventního chování dědičné dispozice, specifika tělesné konstrukce, některé osobnostní vlastnosti, nefungující rodinné prostředí, problémy ve škole, společenský kontext a etnický původ.

2 CHARAKTERISTIKA CÍLOVÉ SKUPINY

Projekt je zaměřen na děti a mládež od 10 do 15 let. Toto věkové rozmezí obsahuje velké množství specifických vývojových znaků.

Karel Nešpor (2001) například zdůrazňuje, že školní věk se vyznačuje měnícím se způsobem dětského uvažování. Dítě přechází na úroveň umožňující konkrétní logické operace a není již ve svém poznání vázáno na jedno poznávací egocentrické hledisko. Dochází k pochopení určité skutečnosti v rámci rozumového vývoje. Dítě je stavěno do role školáka, s ní jsou spojené povinnosti vyplývající z vyučovacího procesu, od dítěte je požadováno dodržování určitých norem. Učí se přijímat učitele jako nositele autority, je hodnoceno na základě zásluh a výsledků, které vypovídají o jeho snaze. Spolužáci jsou rovnocenní partneři a školák se s nimi porovnává. V rodině jsou rodiče nositeli vzorce chování a zdroj jistoty a bezpečí. Sociální dovednosti se učí také díky sourozencům, tyto dovednosti jsou pro něj posléze užitečné v kontaktu s vrstevnickou skupinou.

Děti středního školního věku mají již vyhraněnější postoj ke škole. Vztah k učiteli je neutrálnější, naopak potřeba kontaktu s vrstevníky se zvyšuje. Dítě potřebuje být jimi pozitivně hodnoceno a akceptováno. Dochází k sebehodnocení a uvědomování

si vlastní identity.

Dospívání je spojené s typickou proměnou těla, které má svoji sociální hodnotu a vliv na sebehodnocení dospívajícího. Tempo tohoto tělesného vývoje je u každého jiné, což může vést k frustraci jedince lišícího se od vrstevníků. V tomto období dochází k emoční labilitě zapříčiněné měnícím se citovým prožíváním, důležité je zdravé sebehodnocení jedince. Pokud zažívá mladý člověk nedostatečnost či nepřijetí, je velmi zranitelný. Jako obranu před vnitřní nejistotou potom často volí radikální hodnocení lidí ve svém okolí. Je to období hledání a vytváření vlastní identity, velký význam hraje skupinová identita, kterou si dospívající společně s vrstevníky vytváří. Vrstevnická skupina je v období dospívání velkou oporou a vrstevníci se stávají neformálními autoritami. Probíhá změna sociálních rolí, které si jedinec bere za své. Role učitele se mění, už není přijímán jako autorita, ale dospívající ho přijme jedině tehdy, když mu něčím imponuje. Dochází také k přeměně vztahu k rodičům a tendence odpoutat se od rodinného prostředí.

2.1 Potřeby dětí

Z důvodu porozumění cílové skupině je vhodné ještě zmínit základní potřeby dětí bez ohledu na věk. Každý člověk, a potažmo dítě, utvářející si teprve svou osobnost, pro svůj zdravý rozvoj potřebuje naplňovat své základní potřeby. Vágnerová (2009) rozděluje potřeby dětí následovně:

- místa (kde jsme doma),
- podnětů, péče a výživy,
- ochrany,
- podpory,
- hranic (limitů).

2.1.1 Potřeba místa

Potřeba místa souvisí s prostorem, kde se cítíme „doma“. Týká se i pocitu, že patříme k určitým lidem, pro něž jsme důležití a kteří jsou zároveň důležití pro nás. Pokud je tato potřeba naplněna, děti si do života nesou poselství, že svět je dobré místo

pro život. Daleko lépe se adaptují, umějí se uplatnit v novém prostředí a je pro ně přirozené, že dávají prostor i ostatním.

Jestliže tato základní potřeba naopak zůstává nenaplněna, děti mohou získat pocit, že trvale překáží či obtěžují, že jsou jaksi navíc. Necítí se ve společnosti svých vrstevníků či jiných lidí dobře. Neuspokojená potřeba místa se může projevit sníženým sebevědomím, nedůvěrou v ostatní lidi, tendencí stranit se společnosti, neadekvátními reakcemi, agresivním chováním, potřebou „urvat“ si své místo za každou cenu.

Kvůli neuspokojené potřebě místa se dítě může ocitnout jak v postavení oběti, tak v roli agresora v konfliktech či v oblasti šikany.

2.1.2 Potřeba podnětů

Potřeba podnětů, péče a výživy souvisí s přiměřeným zájmem a péčí rodičů, kteří by měli zajistit dítěti nejen kvalitní péči i výživu, ale také mu dopřát a motivovat ho přiměřeným množstvím kvalitních podnětů s ohledem na jeho schopnosti a věk.

2.1.3 Potřeba ochrany

Všichni lidé potřebují žít s pocitem bezpečí a životní jistoty. Tato potřeba je zároveň naplňována i v potřebě chránit slabší. V žádném případě to však neznamená, že se dítěti budou odstraňovat všechny překážky z cesty. Spíše je úkolem dospělých představit dětem svět jako místo, kde sice mohou potkat různé hrozby, ale současně jim ukazovat cesty, jak se těmto ohrožením rozumně vyhnout, nebo je bezpečně zvládnout, tzn.:

- mluvit s dětmi o tom, co je může ohrožovat, a z čeho by naopak strach mít neměly,
- pomáhat jim zlepšovat odhad, co je pro ně bezpečné, a co naopak ohrožující,
- dovolit jim být „dětmi“, tzn. řešit pouze to, co k jejich věku a roli dítěte náleží.

Pokud se rodiče sami chovají nebezpečně (jsou agresivní, dítě zanedbávají nebo zneužívají ...), dítě se pak chová podobně, jak to vidělo u rodičů. Schází mu soucit

s druhými, prosazuje vlastní zájmy a má potřebu druhé ovládat. Právě takové dítě se může později stát agresorem. Nedostatečně naplňovaná potřeba ochrany se případně projeví také v tzv. přesunuté agresi. Nepříjemné zážitky související s pocitem ohrožení někdy dítě ventiluje tak, že svou agresivitu vybije na „dostupných „ objektech, tj. jedincích slabších, než je ono samo. Při šikaně se tento typ chování vyskytuje velmi často.

2.1.4 Potřeba podpory

Pro zdravý vývoj člověk potřebuje a vyhledává pohlazení, které nechápeme jako jednorázový akt, ale spíše jako systém povzbuzení, ocenění či podpory, jenž člověka motivuje k dalšímu úsilí a rozvoji. Zažít pocit rodičovské podpory je důležité pro každé dítě. Opakem podpory je ponižování (většinou verbální), z kterého mohou pramenit pocity ztráty půdy pod nohama. Podpora rodičů se projevuje tím, že dítě vnímá rodinu jako bezpečné prostředí pro vyjadřování vlastních názorů, pocitů a přání beze strachu z odnětí lásky, ze zesměšnění nebo znevážení. V souvislosti s prevencí šikany je vhodné si připomínat, že děti zažívající šikanu ať už jako oběti, agresoři, nebo přihlížející – mohou o svém trápení či jednání dlouho mlčet právě proto, že necítí podporu od rodičů či nejbližších.

2.1.5 Potřeba hranic

Jednou z nejdůležitějších je potřeba limitů, potřeba hranic. Velmi často jsou hranice vnímány jako něco nežádoucího, omezujícího nebo nedůstojného. Život bez hranic, bez limitů, však není možný. Děti spoléhají na to, že jejich hranice budeme určovat my dospělí. Přestože je neustále zkouší překračovat a testují, kam až v tom mohou zajít, musíte jim dávat vždy znovu jasné a srozumitelné limity. Důležitá je také jednotná výchova obou rodičů, to znamená nastavení shodných hranic od matky i otce. Hranice jsou vymezením oblasti vlastní odpovědnosti. Rozšiřují se tím víc, čím lépe zvládneme svou svobodu – přirozeně se mění věkem. Postupné přijetí zodpovědnosti je součástí procesu učení. (Vágnerová a kol., 2009, s. 55)

3 PRIMÁRNÍ PREVENCE

Jelikož posláním výše uvedeného nízkoprahového zařízení je nabízet preventivní programy, seznámíme se nejdříve se základními pojmy. Psychologický slovník prevenci rozumí předcházení nežádoucím jevům, úrazům, nemocem aj. (Hartl, 1993, s.154)

V oblasti sociálně patologického jednání pojem prevence zahrnuje předcházení určitému nevhodnému, patologickému jednání jedince a dělí se na primární, sekundární a terciální.

Podle Malacha (2007, s.171) se "sekundární prevence zaměřuje na rizikové jedince nebo skupiny osob, u nichž je zvýšená pravděpodobnost, že se stanou pachateli nebo oběťmi trestné činnosti." Tentýž autor vymezuje terciální prevenci jako "resocializaci kriminálně narušených osob (pracovní uplatnění či rekvalifikace, sociální poradenství, pomoc při získávání bytu apod.). Jejím cílem je udržet dosažené výsledky."

Pro účely této práce je nejdůležitější primární prevence, jelikož nízkoprahová zařízení naplňují právě tuto oblast. Tvoří ji dvě složky, a to specifická prevence, kdy se u klientů předpokládá zvýšená možnost negativního vývoje chování a tímto směrem jsou zaměřena i preventivní opatření.

Nespecifická část zahrnuje ty účastníky, u kterých se tento vývoj nepředpokládá, je tedy zaměřena víceméně na volnočasové aktivity, které rozvíjejí nejrůznější dovednosti jedince a jsou opodstatněné pro celou populaci.

Součástí primární prevence jsou tedy veškeré konkrétní aktivity realizované s cílem předejít problémům a následkům spojeným s rizikovými projevy chování, případně minimalizovat jejich dopad a zamezit jejich rozšíření. (Malach, 2007, str. 170) uvádí, že je důraz kladen zejména na specifickou primární prevenci tj. systém aktivit a služeb, které se zaměřují na práci s populací, u níž lze v případě jejich absence předpokládat další negativní vývoj a který se snaží předcházet nebo omezovat nárůst jeho výskytu.

3.1 Prevence zaměřená na cílovou skupinu

V této kapitole popíšeme konkrétní preventivní působení na děti a mládež s ohledem na specifika věkové kategorie. Nešpor (2001) popisuje konkrétní primární působení na danou věkovou kategorii takto:

3.1.1 Mladší školní věk - děti do 12 let

- emoční potřeby - vřelá a středně omezující výchova, zdravá pravidla chování, stabilní citové prostředí, možnost projevit emoce a podpora zdravého sebevědomí.
- oblast poznání - reálný obraz světa, který usnadní jedinci existenci v něm. Je třeba poskytnout konkrétní a jednoznačné informace o škodlivosti návykových látek a zdůvodnit zákazy jako ochranu před návykovými riziky. Stále posilovat vědomí zdraví jako jedné z nejdůležitějších životních hodnot a rozvíjet u dětí přání být zdrav.
- oblast sociálních dovedností - pomoc při navazování vztahů s vrstevníky, rozvíjení základních sociálních dovedností (např. neuposlechnout staršího, když žádá něco nevhodného; umění rozhodnout se a předvídat následky svého jednání). Také rozvíjení dalších dovedností (např. sebeuvědomování, sebeovládání, schopnost důvěry a svěření se blízké osobě se svými problémy, umění zdravé relaxace). Stále více aktuální a potřebný je rozvoj kritického pohledu na informace předkládané médiu. Přirozené prostředí dětí je nutné stále přiměřeně monitorovat, aby se děti nedostaly do kontaktu s návykovými látkami.

3.1.2 Dospívání - mladí lidé 12 až 15 let

- emoční potřeby - vřelý a středně omezující přístup přiměřený věku mladých lidí; možnost vhodným způsobem vyjádřit své emoce.
- oblast poznání - dobrá znalost pozitivních alternativ k návykovým látkám, důraz na všestranný rozvoj osobnosti a příprava na samostatný život a úspěšné zařazení do společnosti.
- oblast sociálních dovedností - vytváření podmínek pro rozvoj zdravých vrstevnických vztahů, prohlubování sociálních dovedností v oblasti komunikace,

sebeprosazení a schopnosti čelit sociálnímu tlaku. Dobrá orientace v nabídkách pomoci při řešení různých problémů dospívání. Rozvoj dovedností organizovat a smysluplně trávit svůj volný čas. Rozvoj odpovědnosti za svoje rozhodování a jednání. V tomto období je nezbytně nutné doprovázet vrstevnickou skupinu dospívajících a povzbuzovat ji k rozvíjení kvalitních zájmů, schopností a nadání, zároveň usměrňovat nerealistické plány. Je důležité stále přiměřeně dohlížet na aktivity vrstevnické skupiny. (Nešpor, 2001)

Důležitou oblastí primární prevence je oblast volného času a s ním spojené aktivity. Díky těmto volnočasovým aktivitám můžeme na děti výchovně působit a rozvíjet jejich schopnosti a dovednosti. Následující kapitola tuto oblast popíše.

4 VOLNOČASOVÉ AKTIVITY

Způsob trávení volného času je důležitým ukazatelem životního stylu. Jedná se o důležitou hodnotu, které je ale přisuzován různý význam. Ideální je stav, kdy je uvedena do rovnováhy oblast povinností a oblast volného času. Na utváření životního stylu a hospodaření s volným časem se významně podílí rodina. Výchova má za úkol naučit jedince smysluplně využívat volného času, formovat zájmy a podporovat utváření zdravého životního stylu.

Obsahovou stránku volnočasové výchovy tvoří různé činnosti. Jedná se o odpočinkové činnosti, které mají být psychicky a fyzicky nenáročné. Rekreační činnosti se zaměřují na pohybové aktivity a slouží jako kompenzace nedostatku pohybu ve školních lavicích. Zájmové činnosti jsou nejvýznamnější součástí obsahu výchovy mimo vyučování. Zaměřují se na rozvoj zájmů dětí a jejich kultivaci. Při veřejně prospěšných činnostech vedeme děti k dobrovolné a nezištné práci ve prospěch ostatních. Cílem sebeobslužných činností je povzbuzování dětí k samostatnosti a péči o vlastní osobu. Okrajovou oblastí je příprava na vyučování, která je chápána jako okruh činností zaměřených na plnění studijních úkolů, opakování látky, upevňování vědomostí a dovedností získaných z vyučovacího procesu. (Pávková, 2002)

Náš projekt má za úkol vytvořit nízkoprahové centrum v rámci Sdružení Podané ruce, proto je vhodné zde uvést obecnou charakteristiku tohoto typu zařízení.

5 NÍZKOPRAHOVÁ ZAŘÍZENÍ

Nízkoprahové kluby vytvářejí prostor pro aktivní trávení volného času, usilují o zajištění maximální dostupnosti služby a naplnění dalších principů nízkoprahovosti. Tyto principy spočívají v odstranění časových, psychologických a finančních bariér, které by mohly zabránit cílové skupině vyhledat zařízení či využít nabídky poskytovaných služeb. Snaží se vytvářet prostředí, které je blízké přirozenému prostředí cílové skupiny. Provozní doba a poskytované aktivity odpovídají potřebám klientů. Klienti mají možnost zůstat v anonymitě. Jakákoliv dokumentace obsahující osobní údaje klientů musí být vedena s jejich souhlasem, přičemž klienti mají právo do ní nahlížet. Většina nabízených aktivit je poskytována bezplatně, pro jejich užívání není podmínkou členství ani jiná forma registrace, není také vyžadována pravidelná docházka. Klienti mohou přicházet a odcházet v rámci otevírací doby zařízení podle svého uvážení a nejsou povinni zapojit se do připravených činností. Nabízené aktivity může využít kdokoliv z cílové skupiny bez omezení, pokud svým chováním a jednáním neomezuje a neohrožuje sám sebe, ostatní klienty a pracovníky. Pro omezení přístupu klientů ke službě není důvodem jejich pasivita či názorová odlišnost.

Obecným cílem nízkoprahovým zařízení pro děti a mládež je snižování sociálně-patologického chování formou tvorby a realizací preventivních programů. Konkrétně pak jde o vytvoření prostředí motivujícího k smysluplnému využití a trávení volného času, pozitivním lidským hodnotám, rozvoji komunikace a vztahů v komunitě, a v neposlední řadě jde o místo, kde lze naléznout pomoc při řešení krizových situací. Nízký práh dostupnosti zařízení neklade na děti a mladé lidi nároky, jako je například pravidelná registrovaná docházka, registrační a jiné poplatky.

V městě Brně provozují nízkoprahová zařízení pro děti a mládež tyto organizace: Statutární město Brno, Armáda spásy v ČR, Sdružení pěstounských rodin, Ratolest, o.s. Brno. Pro děti a mládež romského etnika tu jsou IQ Roma servis, Teen Challenge

International ČR, Drom, romské středisko a Petrov - občanské sdružení pro práci s dětmi a mládeží brněnské diecéze. (viz příloha č.1.)

Po části věnované nízkoprahovým centrům pro děti a mládež obecně bude nyní pozornost zaměřena na činnost Sdružení Podané ruce.

6 SDRUŽENÍ PODANÉ RUCE, O. S.

V rámci prevence v oblasti zneužívání návykových látek pracuje téměř třicet let mimo jiné také nestátní nezisková organizace, občanské sdružení Podané ruce. Působí ve třech krajích republiky, a to v Jihomoravském, Olomouckém a Zlínském kraji. Jejím posláním je pomoc lidem v obtížných životních situacích vytvářením preventivních, podpůrných a intervenčních služeb.

Hlavní činností je poskytování sociální a zdravotnické služby lidem, kteří se dostali do problému s drogami. Dále se jedná o služby pro mladé lidi ohrožené sociálním vyloučením a nepříznivým sociálním vývojem. Podle zákona č. 108/2006 Sb. nabízí služby multidisciplinárního (slučující zdravotnické postupy a sociální práci s klienty) charakteru pro veřejnost, rizikové skupiny a jednotlivce (především mládež a drogové experimentátory). Nedílnou částí činnosti je i nabídka nízkoprahových služeb pro mládež a děti. Tyto služby jsou určeny na podporu aktivního sociálního učení a zranění mladistvých formou nízkoprahových klubů.

Kluby působí v oblasti prevence sociálně patologických jevů a nacházejí se v Blansku, Olomouci a Prostějově.

Nyní následuje popis práce tří klubů, u kterých lze čerpat inspiraci i pro náš záměr.

6.1 Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež KUDYKAM Olomouc

Výše uvedené zařízení nabízí aktivity dětem a mládeži od 10 do 26 let. Otevřeno je 5x týdně v odpoledních hodinách.

Nabízí volnočasové aktivity, doučování, skupinovou práci, informační servis a dle potřeby doprovod na jednání ve prospěch klienta s úřady a také pomoc a poradenství v krizových situacích. Zařízení se snaží napomáhat soužití občanů romské a většinové společnosti a poskytuje také služby terénní sociální práce. Tyto aktivity zajišťuje tým odborných pracovníků, který tvoří vedoucí služby a tři kontaktní pracovníci.

Provoz je financován z prostředků ESF, MPSV a MŠMT, z Úřadu vlády ČR v Programu předcházení sociálnímu vyloučení a odstraňování jeho důsledků 2010. Dalším zdrojem jsou finance z prostředků Olomouckého kraje, města Olomouc a nadace OKD. Důležitý podíl přísunu financí zajišťují také dárci a sponzoři.

6.2 Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež (dále NZDM) Prostějov

Toto zařízení nabízí své služby dětem a mládeži od 11 do 21 let a mladým lidem do 26 let ohroženým komplikovanými životními událostmi a rizikovým chováním. Je otevřené 3x týdně v odpoledních hodinách a jedenkrát týdně je zde možnost individuálního poradenství. Zařízení poskytuje služby sociálního poradenství (poskytování informací, pomoc při prosazování práv a zájmů; zajištění návazné odborné péče zejména v oblastech školy, rodiny, partnerství, vrstevnických vztahů, práce, aj.; nácvik modelových situací problémů v dospívání). Součástí nabídky klubu jsou volnočasové aktivity v prostorách klubové místnosti, ve výtvarné a hrnčířské dílně a hudební zkušebně. K dispozici je také počítačová učebna s bezplatným přístupem na internet. Zařízení má pravidelný měsíční program akcí a nabízí i další aktivity mimo budovu - především na místech, kde se cílová skupina pohybuje. Zároveň zajišťuje komplexní programy zaměřené na předcházení nežádoucího rizikového chování u dětí a mládeže, realizované na ZŠ, SŠ a SOU v prostějovském regionu. Tyto služby zajišťuje pětičlenný tým kontaktních pracovníků v čele s vedoucím služby. Financování je podobné jako u olomouckého NZDM - jsou to prostředky z ESF, MPSV, z rozpočtu města Prostějov a Olomouckého kraje i NROS. Na webových stránkách zařízení je zveřejněno také poděkování všem sponzorům.

6.3 Nízkoprahový klub pro děti a mládež PVC Blansko

Klub je určen pro děti a mládež od 13 do 20 let a pro dospělé do 26 let, kteří jsou ohroženi komplikovanými životními událostmi a rizikovým chováním. Otevřeno je kromě pondělí a soboty každé odpoledne. Klub poskytuje volnočasové aktivity, sociální služby a terénní práci. Tým pracovníků tvoří vedoucí služby, kontaktní pracovník a dva terénní pracovníci. Finanční zabezpečení je zajištěno prostřednictvím ESF, MPSV, NROS - sbírky Pomozte dětem, nadace ČKD a z finančních prostředků města Blanska a také díky sponzorským darům. (Výroční zpráva Sdružení Podané ruce, o.s. oddělení Walhalla, Olomouc, 2007)

7 NÍZKOPRAHOVÁ ZAŘÍZENÍ JAKO SOUČÁST PROTIDROGOVÉ POLITIKY

Náš záměr zřídit nízkoprahový klub pro děti a mládež je také v souladu se Strategií protidrogové politiky města Brna na léta 2011 až 2014. V tabulce uvedené na internetovém portálu města Brna (www.brno.cz) je uveden strategický cíl v oblasti primární prevence, který také odpovídá naší myšlence.

Tabulka č.1.: *Strategické cíle protidrogové politiky v městě Brně*

Strategický cíl	Zaměřit se na neorganizovanou a neorganizovatelnou mládež ve smyslu motivace ke smysluplnému využití volného času a změně postoje k návykovým látkám se zvláštním	Poskytnout komplexní péči uživatelům návykových látek především v cílové populaci děti a mládež se zaměřením na motivaci ke změně životního stylu.	Mírnit problémy z užívání návykových látek (HARM REDUCTION), motivace k abstinenci a resocializaci.	Vyvážená represe a prevence se zvláštním zřetelem na rizikovou mládež.
-----------------	---	--	---	--

	zřetelem na specifika etnické minority.			
Pilíře protidrogové politiky.	Primární prevence	Léčba a resocializace, reintegrace.	Snižování rizik	Snižování dostupnosti drog.

Další informace z této oblasti nám poskytuje SWOT analýza, která popisuje realizaci programů protidrogové politiky města Brna. Jako silná stránka se jeví vybudovaná síť nestátních neziskových organizací zabývajících se drogovou problematikou, do které se náš klub zařadí v příslušném městském obvodu. Může být odpovědí na zmapovanou situaci zneužívání návykových látek ve městě a nárůst uživatelů těchto látek v cílové populaci děti a mládeže se specifickými problémy. (viz příloha č.2.)

Důležitá oblast informací pro náš projekt je konkrétní popis drogové scény ve městě. Celostátní scéna čítá asi 30 000 uživatelů návykových látek. Jsou to klienti, kteří žádali o léčbu nebo intervenci v některém nízkoprahovém zařízení. Zhruba 500 - 800 klientů připadá na město Brno. Tato scéna je polootevřená, to znamená že existuje i skrytá populace nezahrnutá v těchto číselných údajích.

Pervitin zůstává nejoblíbenější drogou v Brně, ale narůstá i počet klientů závislých na heroinu. Mládež se zaměřuje na marihuanu a extázi. U dětí a mládeže pocházejících ze sociálně slabších a nepřizpůsobivých rodin se vyskytují těžké látky a jejich počet narůstá. Nejčastěji je počátek užívání drog zaznamenán ve věkové skupině 10 – 19 let.

7.1 Orientační zmapování situace ve městě Brně

Dle informací z internetového portálu Magistrátu města Brna (www.brno.cz) bylo mapování drogové situace v Brně zaměřeno na rizikovou skupinu nezletilých, na zjištění nejnižší věkové kategorie a zda výsledky svědčí o snižování věku v souvislosti s užíváním návykových látek u dětí a mládeže do 15 roků.

Počet celkem oslovených subjektů:	26
Počet vykázaných klientů celkem :	246
Z toho:	
dívky	56
chlapci	190

Nejnižší věk z 246 vykázaných klientů: 6 roků - 1 klient ; 8 roků - 3 klienti ;10 roků - 4 klienti; 11 roků - 10 klientů; 12 roků - 23 klientů; 13 roků - 48 klientů.

Nejužívanější návyková látka: nikotin - 194; alkohol - 123; marihuana - 103; toluen - 77.

Z ohledem na tato data lze konstatovat, že v cílové populaci nezletilých na území města Brna existuje problém s užíváním návykových látek. Byla zjištěna nejnižší věková kategorie 6 let (1 klient) a 8 let (3 klienti). Snižování věkové kategorie dokládá výskyt návykových látek u klientů ve věku 10, 11 a 13 roků, což potvrzuje oprávněnost našeho záměru. (viz příloha č.3.)

8 CENTRUM SPECIÁLNÍ PRIMÁRNÍ PREVENCE SDRUŽENÍ PODANÉ RUCE, BRNO - ŘEČKOVICE

Nyní se budeme zabývat přípravou a možností zřízení této služby a podobného zařízení v Brně - Řečkovicích, a to z více důvodů. Jednak se zde nachází lokální pracoviště sdružení vytvářející preventivní programy a v objektu jsou vhodné prostory k této činnosti. Pracovníci uvažují o rozšíření služeb pro děti a také nízkoprahové zařízení v této části města Brna chybí.

Nejdříve si uvedené zařízení blíže popíšeme. Centrum speciální primární prevence Sdružení Podané ruce v Brně - Řečkovicích zahrnuje v rámci své působnosti oblast jižní Moravy, kde se zaměřuje na práci s dětmi a mladými lidmi ve školách, školských zařízeních všech typů a také v rámci volnočasových aktivit. Dlouhodobých projektů centra se zúčastňuje přibližně stovka škol a jsou zde nabízeny také aktivity primární prevence a poradenství.

Cílem je pomáhat lidem v tíživé životní situaci s řešením jejich drogového problému a působit tak, aby tento problém vůbec nevznikal. Zároveň také chránit společnost před možnými negativními důsledky zneužívání návykových látek.

Poradenské aktivity jsou určeny dětem, mladistvým i celé rodině při problémech, které vznikly užíváním drog nebo díky jiným patologickým vlivům. Jde o společné hledání řešení problémů, uskutečňování těchto řešení a podporu rodiny i její výchovné funkce.

8.1 Městská část Brno-Řečkovice

Abychom měli přesnější obraz o specifikách života dětí a mládeže z okolí centra, je vhodné uvést i několik údajů o lokalitě městské části Brno - Řečkovice. Obecné informace z této lokality jsme čerpali z internetového portálu městské části Brno - Řečkovice. (www.reckovice.brno.cz)

Městská část Brno-Řečkovice leží v severním výběžku města Brna a sousedí s dalšími částmi - Mokrou Horou a Ivanovicemi a žije zde téměř 15 000 obyvatel. Najdeme tu pět 5 mateřských škol (Novoměstská, Měřičkova, Škrétova, Kárníkova a Tumaňanova), dvě základní školy (Novoměstská a Horácké náměstí s detašovaným pracovištěm na Úprkově ulici.). (viz příloha č.4.)

V areálu ZŠ na Novoměstské ulici byla zřízena Mateřská a Základní škola internátní pro sluchově postižené děti. Významnou pozici mezi městskými středními školami si vydobylo studijními výsledky svých žáků osmileté gymnázium na ulici T. Novákové. Volný čas mohou trávit děti v Domě dětí a mládeže na Ječné a Kořístkově ulici, pro čtenáře je určena pobočka Knihovny Jiřího Mahena na Horáckém náměstí. V městské části pracuje více než sto let TJ SOKOL Řečkovice, po letech zákazu úspěšně funguje i místní tělovýchovná organizace Orel. Z dalších dětských organizací je třeba také uvést činnost organizace SKAUT-JUNÁK, pionýrské skupiny VLAST a oddílu mladých táborníků. Dopravní spojení s centrem zajišťuje tramvajová linka a s ostatními městskými částmi autobusová doprava. Městská část má také vlastní železniční zastávku na trase Brno - Havlíčkův Brod.

9 ZŘÍZENÍ NOVÉHO NÍZKOPRAHOVÉHO KLUBU PODANÉ RUCÉ BRNO - ŘEČKOVICE

9.1 Důvody zřízení

I když jsme se důvody, které nás vedou ke zřízení nového nízkoprahového zařízení zabývali výše, je vhodné je shrnout. Chceme nabízet preventivní programy multidisciplinárního charakteru pro veřejnost, zejména pro děti a mládež, popř. pro rizikové skupiny. Budeme usilovat o podporu aktivního sociálního učení a zrání mladistvých formou nabídky nízkoprahové služby v souladu se Strategií protidrogové politiky města Brna.

Z praktického hlediska chceme využít prostor lokálního pracoviště Sdružení Podané ruce, které vytváří a přímo v objektu nabízí již dlouhou dobu preventivní programy. Stávající prostory jsou ideální nejen pro preventivní činnost, ale jsou zcela vyhovující i pro volnočasové aktivity, které chceme rozšířit. Nízkoprahové zařízení tohoto typu v této části města Brna chybí a městská část Brno - Řečkovice je spádovou oblastí i pro další nově vznikající městské aglomerace - "satelitní městečka" (Ivanovice, Mokrá Hora, Jehnice, Ořešín, Česká, Medlánky), kam se stěhuje mnoho mladých rodin s dětmi. Tyto nové lokality mají s Řečkovicemi také ideální dopravní spojení (vlakové i v rámci městské hromadné dopravy).

Ze SWOT analýzy (viz příloha č. 5.) zařízení také vyplývá fungující poradenství a velká profesní a pracovní angažovanost jejich dosavadních pracovníků, což je vhodné využít ke případné spolupráci. Uvedený dokument ale také poukazuje na méně efektivní využívání prostředků z fondů EU a na nedostatečnou nabídku aktivit pro sociálně slabé rodiny. Tyto příležitosti využijeme v našem projektu, a to právě použitím financí z výše uvedených fondů na nabídku a dostupnost volnočasových aktivit pro děti z těchto rodin.

10 ČINNOST NÍZKOPRAHOVÉHO KLUBU

10.1 Cíle činností

Chceme vytvářet přátelské prostředí, kde je přijímán každý příchozí. Děti a mladí se zde budou učit toleranci k ostatním dětem, i když to zrovna nebudou jejich kamarádi. Pracovníci budou napomáhat příchozím najít své místo ve vrstevnické skupině, učit omluvit se druhým, přijmout zodpovědnost za své chování, umět chápat základní pravidla a dodržovat je. Návštěvníci se naučí komunikovat s vedoucími, schopnosti prosadit se i umění vhodnou formou sdělovat svoje názory.

10.2 Cílová skupina

Cílovou skupinou jsou děti a mládež ve věku od 10 do 15 let ze sociálně slabšího prostředí s problémy v rodině; děti a mladí, u kterých je nebezpečí rizikového chování. Tito jedinci tráví převážnou část volného času na ulici.

10.3 Popis činnosti

Činnost bude probíhat v již zmíněných prostorách. Děti budou moci přijít kdykoliv během otevírací doby. Orientaci v zařízení jim ulehčí směrovky, převlečou se, uloží své věci v šatně a přesunou se do herny. Zde je přivítá pracovník a seznámí je s připravenou denní nabídkou činnosti. Když dítě přijde poprvé, po vzájemném představení se, bude seznámeno s celkovou nabídkou činností a návštěvním řádem. Každý den si bude moci vybrat z nabídky základních aktivit, t. j. možnost zahrát si stolní fotbal a tenis, šipky, společenské hry a zdarma používat počítač s internetem.

Při vhodném počasí budou mít děti přístup do venkovních prostor s možností zapůjčení sportovního náčiní. Pracovníci budou stále s dětmi, nejen jako dozor, ale jejich úkolem bude především animovat veškerou činnost, rozvíjet vzájemné vztahy a usilovat o přátelské prostředí. Další nabídka pravidelných aktivit (výtvarné činnosti, soutěže, besedy a nabídka filmů s různou tematikou, venkovní programy) bude probíhat podle týdenního plánu. Jednou měsíčně se uskuteční výlety za poznáním.

11 PRAVIDELNÉ DOPROVODNÉ TÝDENNÍ AKTIVITY

Základní týdenní provoz bude doplněn o nabídku výtvarných, sportovních, osvětových a víkendových činností.

11.1 Výtvarné aktivity

V oblasti výtvarných činností se zaměříme na individuální i skupinovou práci. Cílem všech aktivit bude rozvoj výtvarných a tvořivých dovedností jedince i rozvíjení spolupráce s ostatními dětmi (koláže, společné modely, plakáty atd.) Během školního roku budeme zařazovat tématické činnosti v souvislosti s ročními obdobími, svátky a lidovými obyčeji (např. advent, masopust).

Děti budou motivovány ke zkrášlení společných prostor svými výtvary a nedílnou součástí naší práce bude i účast v nejrůznějších výtvarných a tvořivých soutěžích v rámci města Brna (Brno - zdravé město; Brno - město uprostřed Evropy, Můj svět apod.).

Tyto aktivity spojíme vždy s motivačním příběhem, aby se děti do činnosti lépe zapojily a tvorba směřovala k nějakému jasnému cíli. Zaměříme na oblast ekologické výchovy, dnes obzvláště aktuální.

Cíle činnosti:

- děti vědí, jak se správně chovat k přírodě,
- dokáží tvořit na zadané téma,
- spolupracují ve skupině.

Na začátku vedoucí dětem povypráví příběh s názvem Modrá, nebo hnědá planeta?

„Byla jednou jedna planeta, která se jmenovala Země. Na této Zemi bydleli tvorové, kteří si říkali lidé. Žili ve velkých městech a nevážili si přírody, která je obklopovala. Hromadili kolem sebe velké množství odpadků. Tyto odpadky se jim nelíbily, proto je házeli do železných krabic, které pak odvážela velká auta neznámo kam. Nikdo se nestaral, kam každý den jezdí popelářský vůz (tak říkali těmto autům) a vyváží obrovské množství různého odpadu.

Navenek vypadala tato auta nevinně, jejich kapoty byly dokonce pomalovány veselými barvami, které vyčarovávaly na tvářích obyvatel velkoměst úsměvy. Lidé měli svá města rádi, protože v nich bylo čisto a útulně. O pořádek se starali roboti na baterky, seřazení do šiků uklízeli každý odpadek a umývali sebemenší šmouhu. Odpadky smetali do svého plechového břicha, ve kterém se všechno pomlelo a scvrklo do malé kostičky. Až bylo břicho robota zaplněno, skončil veškerý obsah „žaludku“ v popelářském voze. Ze všech lidí věděli jen popeláři, kde se nachází obrovské skládky. Ale aby nepřišli o práci, museli o tomto tajemství mlčet. A tak ubíhaly dny a roky, až se jednoho podzimního dne stala katastrofa. Obrovské betonové hráze, které přehrazovaly moře odpadků, už nedokázaly udržet tuto masu pohromadě a protrhly se.

Nastal všeobecný zmatek. Lidé nevěděli, co mají dělat a pobíhali zmateně sem a tam. Vlna odpadků se řítla ulicemi a ničila vše, co se jí připletlo do cesty. Za pár minut byla celá planeta zaplavena PET láhvemi, igelitovými taškami, pneumatikami, kelímky a velkým množstvím různého materiálu. Za chvíli se Země proměnila v jeden velký odpadek a dříve modrá planeta se zbarvila do hněda.

Naštěstí tuto katastrofu přežila hrstka lidí, kteří se poučili a chtěli planetu Zemi kultivovat. Z odpadků začali stavět nová města a vysazovali stromky podél cest. Zjistili, že je dobré třídit odpad a šetrně jej zpracovávat. Za několik desetiletí pilné práce se jim podařilo přivést Zemi do původního stavu a začali si vážit přírody.

Tuto hrstku přeživších pozemšťanů nyní představují děti, kteří budou mít za úkol společně postavit z hromady odpadního materiálu město, ve kterém by se jim líbilo a chtěly by v něm bydlet. Odpadky tedy budou sloužit jako stavební materiál (budovy, auta, lampy, mosty atd.). Tyto stavby děti různě pomalují, vystřihají a domodelují. Například do krabice od mléka vystřihají nůžkami okénka a dveře, oblepí ji papírem a domalují, krabička od cigaret poslouží jako auto, kulatý obal od tavených sýrů může znázorňovat kruhový objezd na silnici atd.

Vedoucí podnítí děti k tvořivosti a fantazii. Je důležité předem sestavit některé „budovy“ pro inspiraci dětí a jejich snažší zapojení do činnosti. Po zpracování materiálu se jednotlivé objekty přilepí na podložku. Děti podnítíme také k dotvoření detailů, např. zmačkaný a pomalovaný papír bude představovat skálu za městem, špejle a na ní napíchnutý obarvený molitan stromy. Každý může tvořit podle svého nápadu, ale musí

se s ostatními domluvit na umístění stavby. Tímto způsobem společnými silami vznikne jejich město, děti je pojmenují a umístí na výstavku v klubu. Po dokončení úklidu po činnosti se všichni sesednou do kruhu a každý zkusí říct, jak může člověk pomoci přírodě a zda to také sám dělá.

Po diskusi vedoucí každému rozdá deset kuliček a položí doprostřed kruhu dvě misky, bílou a černou. Poté všichni vhodí určitý počet kuliček do misky podle toho, jak se jim činnost líbila. Bílá miska znamená kladné hodnocení a miska černá hodnocení záporné.

11.2 Sportovní aktivity

Oblast sportovních aktivit je důležitým regulátorem zmírňování agrese a vnitřních tenzí dítěte, ale také výbornou příležitostí pro rozvoj hodnotového systému dítěte (hra fair play, týmová spolupráce, sebeovládání apod.). Proto budeme těmto aktivitám věnovat patřičnou pozornost. Jednou týdně budou probíhat soutěže ve stolním fotbale a stolním tenise a pohybové skupinové soutěže. Také změříme své síly s ostatními dětmi z okolních školních družin, ze skautského a turistického oddílu.

Příkladem sportovní aktivity je hra s názvem Amerika. Jedná se o stolní tenis s tím rozdílem, že hraje velký počet hráčů a obíhají stůl. Kdo se dostane na řadu, musí odpálit míček na soupeřovu polovinu a poté odbíhá na protější stranu. Komu se nepodaří míček správně odpálit, ze hry vypadává. Hrajeme, až u stolu zbudou jen dva hráči, finalisté. Kdo z nich vyhraje, přičítá si na své konto pomyslnou "zlatku". Po tomto finále se do hry opět zapojí všichni děti. Hra pokračuje dál a nakonec vyhrává ten, kdo má na kontě nejvíc zlatek.

Cíle hry:

- rozvoj hrubé i jemné motoriky,
- zdravá soutěživost,
- výchova k fair play.

Abychom využili zahradu, kterou máme k dispozici, budeme dle počasí soustřeďovat naše aktivity také tam. Venku budou mít činnosti charakter honiček a různých míčových her.

Nyní si popíšeme jednu z honiček, která se jmenuje Hu - tu - tu - tu. Nejdříve vedoucí vymezí hrací pole a hráči se rozdělí na dvě družstva. Jejich úkolem je chytit co nejvíce protihráčů tím způsobem, že proniknou na území protihráčů, dotknou se některého z nich, přitom musí šetřit dech a volat Hu - tu - tu - tu. Jestliže jim dojde dech na soupeřově poli, stávají se jejich kořistí a přidají se k jejich družstvu. Vyhrává družstvo, které pochyťá více protivníků.

S míčem si děti rády zahrají například hru Zabiják. Jedná se o alternativní formu vybíjené. Na začátku vedoucí vyhodí míč do vzduchu a jakmile třikrát dopadne na zem, ten, kdo ho ukořistí, udělá nejvýše tři kroky a vybíjí ostatní. Kdo je zasažen, vypadává ze hry. Znovu se navrácí, jen pokud je vyrazen hráč, který ho předtím zasáhl.

Cíle činností:

- rozvíjení postřehu,
- rozvíjení dovednosti hodů na cíl,
- rozvoj hrubé motoriky,
- zdravá soutěživost.

11.3 Osvětové činnosti

V rámci prevence sociálně patologických jevů se zaměříme na osvětové aktivity, především besedy, filmové projekce a zážitkové skupinové aktivity. Jako úvod a motivace k těmto činnostem nám poslouží úryvky z filmů nebo scénky pracovníků či motivace k sehrání scének dětmi. K besedám o rizikových oblastech si přizveme lektory a pracovníky Sdružení Podané ruce, kteří mají v této oblasti bohaté zkušenosti.

Například k tématu zneužívání drog si pozveme na besedu vedoucího Centra primární prevence. Nejdříve promítne dětem příběhy uživatelů drog, kteří dokázali nad touto závislostí zvítězit. Po projekci nastane řízená diskuse vedoucího, hosta a účastníků.

Typickou zážitkovou aktivitou skupiny může být hra Pozitivní ruka. Účastníci nejdříve na velký arch papíru obkreslí obrys své ruky a uvedou svoje jméno. Dále bude jejich úkolem napsat do obrysů rukou ostatních účastníků nějaký pozitivní postřeh o každém z nich. Nakonec arch umístíme na podlahu doprostřed místnosti, aby byl dobře přístupný, a pustíme relaxační hudbu. Vyzveme děti, aby si přečetly vzkazy ve své ruce a zůstaly chvíli v tichosti v prostoru a přemýšlely o obsahu sdělení. Vedoucí krátce zdůrazní jedinečnost a neopakovatelnost každého člověka.

Cíle osvětových aktivit:

- získání, utvrzení poznatků a upevnění správných postojů v oblasti prevence rizikového chování,
- posílení sebedůvěry a sebehodnocení účastníků,
- rozvoj komunikace ve skupině,
- stmelení kolektivu.

11.4 Víkendové aktivity

V návaznosti na roční období i aktuální počasí budeme s dětmi poznávat okolí Brna. Zaměření výletů bude směřováno na tyto lokality: Moravský kras, okolí bitvy Tři cisařů, Tišnov a okolí, Babí lom, Stránská skála, Mariánské údolí, Brněnská přehrada a okolí, údolí říčky Bobravy. V zimním období využijeme nabídky dalších volnočasových zařízení, například haly BONGO, plaveckého areálu na Kraví Hoře apod. Účastníci si budou hradit cestovní náklady. Vstupné a ostatní náklady budou v režii nízkoprahového klubu. Výlety do přírody zpestříme různými zábavnými činnostmi, například oblíbenou hrou Bomba, nálet, potopa. Tuto hru je vhodné hrát v lese. Hráči se musí zachránit při nebezpečných situacích, kdy v okolí „vybuchne bomba, nastane potopa, nebo přeletí nepřátelská letadla.“ Tyto pohromy vedoucí nečekaně ohlásí a hráči musí správně zareagovat. Když „vybuchne bomba“, musí se vrhnout čelem k zemi, v případě „potopy“ vylézt na vyvýšené místo a hrozí-li „nálet“, je třeba se ukrýt tak, aby nebyl spatřen. Při vyhlášení katastrofy vedoucí odpočítává čas nutný k záchraně. V každém kole se čas zkracuje, ten hráč který se nestihne včas zachránit, vypadává, až nakonec zbude samotný vítěz.

Cíle víkendových aktivit:

- aktivní trávení volného času,
- poznávání zajímavých míst v okolí bydliště,
- pobyt a aktivní činnosti v přírodě,
- stmelení kolektivu.

12 PROVOZ ZAŘÍZENÍ

Klub bude fungovat každé pondělí a čtvrtek od 13:00 do 19:00. Tento provoz zajistí dva pracovníci, kteří budou mít na starosti veškerou činnost tohoto zařízení.

12.1 Pravidla

K zajištění bezproblémového provozu a dobrých vzájemných vztahů nám poslouží níže uvedené „desatero pravidel“ viditelně umístěné na chodbě při vchodu do zařízení.

DESATERO NÍZKOPRAHOVÉHO KLUBU:

- Všichni dodržujeme běžná pravidla slušného chování. Za dodržování těchto pravidel odpovídají (jména pracovníků), proto se budeme řídit jejich pokyny.
- V celé budově a okolí je zakázáno kouřit, pít alkohol a užívat jiné návykové látky.
- Lidé pod vlivem alkoholu či drog sem mají vstup zakázán
- Vulgární a rasistické výrazy a násilné chování spojené s šikanou nemají v klubu co dělat.

- Protože vybavení klubu slouží všem, nikdo jej nesmí ničit, odcizit, či jinak znehodnotit.
- V klubu se všichni budeme snažit chovat tak, abychom se navzájem neomezovali, aby měl každý možnost vyjádřit svůj názor a aby se předcházelo zbytečným konfliktům.
- Zapůjčení vybavení klubu je možné jen s vědomím pracovníka klubu.
- Porušení pravidel bude pracovník řešit napomenutím, dočasným vyloučením nebo úplným zákazem vstupu do klubu.
- Pokud máš dobrý nápad, jak klub či jeho program vylepšit a oživit, sem s ním. Když se na tvou akci najdou případné potřebné prostředky a čas, určitě se uskuteční. Neboj se! Je to přece tvůj klub!
- Pracovník bude do činnosti v klubu zasahovat jen tak, aby předešel možným konfliktním situacím, bude řídit jednotlivé činnosti a bude jedním z vás, pokud o to budete mít zájem. (www.osklik.cz)

12.2 Bezpečnost při činnosti

K dispozici bude příruční lékárníčka vybavená k ošetření drobných úrazů. Pokud by došlo k vážnějšímu úrazu, bude nutné zajistit převoz dítěte k lékařskému ošetření a pokusit se kontaktovat rodiče. Každý úraz se bude zapisovat do Knihy úrazů umístěné v místnosti zaměstnanců. Drobná zranění zapíše pracovník, vážnější úrazy je vhodné konzultovat s pracovníkem, který má na starost BOZP. Účastník bude při příchodu seznámen se základními bezpečnostními pravidly, které jsou součástí návštěvního řádu.

12.3 Personální zajištění

Aby služba dobře fungovala, bude třeba zajistit pracovníky na tyto pozice:

- Vedoucí služby a sociální pracovník, který bude zajišťovat odborné vedení a zodpovídat za metodiku a koncepci služby. Součástí jeho práce bude příprava a realizace volnočasových skupinových aktivit i individuální práce s jednotlivci.

V rámci své pozice bude zajišťovat také potřebnou administrativu a úzce spolupracovat se stávající administrativní pracovníci Centra speciální prevence (dále jen Centra) a připravovat podklady pro účetnictví a projektovou činnost příslušným stávajícím pracovníkům Centra. (viz příloha č.6.) Na tuto pracovní pozici vyhradíme plný úvazek a platové zařazení dle platných předpisů v souladu se zákonem č. 108/2006 Sb. o sociálních službách.

- Sociální pracovník, jehož náplní práce bude příprava a realizace volnočasových skupinových aktivit i individuální práce s jednotlivci. Pro tuto pracovní pozici předpokládáme 0,5 úvazku a platové zařazení dle platných předpisů v souladu se zákonem č. 108/2006 Sb. o sociálních službách. Budeme využívat také služeb stávajícího supervizora Centra jako externího pracovníka. Do budoucna je třeba počítat i s činnostmi dobrovolníků.

Pracovníky získáme formou výběrového řízení s požadavky minimálně VOŠ nebo VŠ vzdělání v sociální, psychologické nebo zdravotní oblasti. Uvítáme zkušenosti z práce s dětmi a s cílovou skupinou. Na pracovní pozici vedoucí služby je nutná praxe nejméně 2 roky v oboru.

Na tomto místě je vhodné také zmínit požadavky na osobnost pracovníka, pedagoga pracujícího s mladými lidmi. Pracovník by měl trvale usilovat zejména o:

- získání a udržení své profesionální a odborné úrovně,
- umění vhodně komunikovat, doprovázet či vést skupinu mladých lidí,
- dovednost předcházet konfliktům a případně je i řešit,
- umění kombinovat velkorysost, humor, přísnost a důslednost, sdělovat pochvalu i kritiku,
- celkový přirozený image, kultivované vystupování i zdravý odstup od své práce, schopnost relaxace. (Mühlpachr, 2001)

12.4 Odborné zakotvení

Z důvodu zajištění důvěryhodnosti, odborné garance a profesního růstu se pracovníci přihlásí ke členství v České asociaci streetwork. (viz. Příloha č.7.)

Po úspěšném rozběhnutí činnosti budeme usilovat i o členství našeho klubu a registraci naší služby.

Česká asociace streetwork (ČAS) zpracovala aktuální platnou verzi Pojmosloví Nízkoprahových zařízení pro děti a mládež (NZDM). Jde o oficiální metodický materiál, definující, co je NZDM. Pojmosloví obsahuje popis všech základních termínů, jako jsou: cíle, cílová skupina, princip nízkoprahovosti, definice atd. Součástí je také slovníček, který vysvětluje některé odborné výrazy. Tento materiál si zakoupíme (jedná se o symbolickou cenu 18 Kč) a budeme ho využívat při tvorbě naší metodiky a přípravě dalších odborných materiálů. Více informací lze nalézt na internetovém portálu České asociace streetwork (www.streetwork.cz).

13 TECHNICKÉ ZABEZPEČENÍ

K dispozici budeme mít vstupní prostory s chodbou, kde jsou umístěny šatní skříňky k převlékání a uložení osobních věcí a přístup k sociálnímu zařízení (WC a umyvadla dle pohlaví). Místnost o rozměrech 10 x 6 metrů, ve které bude probíhat program, se nachází uprostřed objektu a je doposud využívaná pro různé přednášky, sezení z klienty a pohybové aktivity. Součástí technického vybavení je 30 židlí a stolků, bodové a plošné osvětlení, stmívač, ozvučení, mobilní pódium a 10 terapeutických lehátek. Zaměstnanci budou mít k dispozici kancelář vedle místnosti. Lze ji využívat i k rozhovorům a poradenství s klienty. Dle počasí a s ohledem na roční období je možnost využívat také zahradu v okolí objektu o rozměrech 50 x 17 metrů s posezením a hracím koutem.

13.1 Materiální zabezpečení

Hlavní místnost bude sloužit jako klub, herna a půjčovna volnočasového sportovního a herního vybavení. Součástí herny bude vybavení na stolní tenis, stolní fotbal a šipky. Klubovou část místnosti bude tvořit sedací souprava se stolkem a úložným prostorem pro společenské hry, výtvarné potřeby a sportovní náčiní na hry venku. Pro práci s klienty budeme využívat také přenáškový kout vybavený projektovou technikou (dataprojektor a promítací plátno). Dále zde budou umístěny dva počítače

s bezplatným přístupem na internet (s blokadou přístupu na mravně závadné internetové portály).

Další materiál pro sportovní a volnočasové aktivity (stany, lana...) bude uložen ve skladu. Je samozřejmé, že pro začátek činnosti nízkoprahového klubu bude nezbytné využívat ve velké míře výše uvedeného stávajícího vybavení a pomůcek i dovybavit prostory postupně dalším materiálem.

13.2 Finanční zajištění

V oblasti financí je nutné počítat s vícezdrojovým financováním a pečlivě připravit základní finanční rozvahu, abychom pokryly všechny náklady.

13.2.1 Základní finanční rozvaha

Nejdříve musíme uvést plánované náklady. Začneme mzdovými náklady, které činí celkově částku 300 000 Kč na školní rok (10 měsíců). Pro lepší přehlednost si rozepíšeme mzdové náklady do tabulky:

Tabulka č. 2.: *Mzdové náklady*

	Platové ohodnocení	Mzdové odvody
Vedoucí služby	15 000,00 Kč	5 000,00 Kč
Soc. pracovník (půl úvazku)	7 500,00 Kč	2 500,00 Kč

Tabulka č. 3.: *Roční náklady na provoz*

Náklady za 10 měsíců (školní rok)	Náklady
Dovybavení herny	50 000,00 Kč
Spotřební materiál	10 000,00 Kč
Příspěvek na energie	5 000,00 Kč
Ostatní náklady	5 000,00 Kč

Počítáme tedy s celkovými náklady 370 000 Kč.

13.3 Zdroje

Pro finanční zabezpečení bude nucen vedoucí služby úzce spolupracovat s projektovým manažerem Sdružení Podané ruce. Rozhodující přísun financí zajišťují státní dotace a dotace územně správních celků. (viz. příloha č.8.)

O státní dotace budeme žádat tato ministerstva: MPSV (termíny pro rok 2011: 1. 9. 2011 a květen 2012), MŠMT (termín pro rok 2012 do 30. 4. 2011) a MZ (termín do 29. 4. 2011 ještě na rok 2011). Také Rada vlády pro koordinaci protidrogové politiky vypisuje dotační programy, je nutné sledovat informace na příslušném internetovém portálu. Dále je nutné hlídat termíny pro dotace od územně správních celků, t. j. od KÚ Jihomoravského kraje a magistrátu města Brna - odbor školství. Výše jsou uvedeny aktuální termíny pro roky 2011, popř. již pro rok 2012; předpokládáme však, že budou totožné i pro další roky. Nedílnou součástí finančního zajištění jsou také různé granty (nadační fondy, např. nadace NROS, ČEZ (viz. příloha č.9.), Nadace pro radost atd.) a další zdroj financí budou i sponzorské dary (např. firem z městské části či sídlící v městě Brně).

13.4 Propagace

Propagace je důležitou součástí každého nově vzniklého zařízení, protože je nutné oslovit potencionální klientelu. Tuto klientelu je možno oslovit několika způsoby:

- kontaktování vedení základních škol v městské části Brno - Řečkovice, informování o vzniku nového nízkoprahového klubu. Žádost o umožnění prezentace činnosti klubu samotnými pracovníky pro žáky školy,
- prezentace na webových stránkách Sdružení Podané ruce o.s.,
- tvorba a distribuce plakátků (viz příloha č.10.) na území městské části (veřejné nástěnky, knihovna, ostatní instituce pro děti a mládež, úřad městské části atd.),
- informativní článek v měsíčníku městské části (Zpravodaj ŘEČ) a v regionální příloze denního tisku (MF DNES, Rovnost, Metro).

ZÁVĚR

Na základě dostupných pramenů bakalářský projekt představil a popsal cílovou skupinu dětí a dospívajících, pro které bude určen nově vznikající nízkoprahový klub. Nastínil i nebezpečí rizikového chování typického pro tuto věkovou kategorii a možné preventivní opatření. Dále byla představena nízkoprahová centra mládeže jako nedílná součást organizací uskutečňujících aktivity v oblastí primární prevence. Práce popisuje také specifika lokality, ve které by mohlo začít fungovat nové zařízení a nutné kroky v rámci přípravy i realizace činnosti.

Tento projekt může posloužit jako informační materiál a pomůcka pro všechny, kteří by chtěli založit nový nízkoprahový klub. Mohl by napomoci i lepší informovanosti o dané problematice a také jako podklad pro zefektivnění primární prevence.

Pro potřeby projektu bylo čerpáno ze zmíněných literárních pramenů a médií i z osobní zkušenosti získané z různorodých praxí a z dobrovolné zájmové práce s dětmi a mládeží.

Nejvyšším zhodnocením celé snahy by bylo reálné uskutečnění a rozšíření této formy pomoci mladým v lokalitě Brno - Řečkovice, potažmo i v dalších regionech.

Závěrem je nutné podotknout, že si náš obdiv zaslouží všichni pracovníci, kteří touto formou již léta pomáhají mladým v jejich cestě k dospělosti a úspěšnému zařazení do společnosti.

POUŽITÁ LITERATURA

HARTL, P. *Psychologický slovník*. Praha: Jiří Budka, Edice: Slovník, 1993. ISBN 80-90 15 49-0-5.

MALACH, J. *Teorie metodiky výchovy*. Praha: UNIVERZITA Jana Amose Komenského Praha, 2007. ISBN 978-80-86723-29-7.

MÜHLPACHR, P. *Sociální patologie*. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2001. ISBN 80-210-2511-5.

MÜHLPACHR, P. *Sociopatologie*. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2009. ISBN 978-80-210-4550-7.

NEŠPOR, K. *Vaše děti a návykové látky*. Praha: Portál, 2001. ISBN 80-7178-515-6

PÁVKOVÁ, J. *Pedagogika volného času*. Praha: Portál, 2001. ISBN 80-7178-711-6

VÁGNEROVÁ, K., a kol. *Minimalizace šikany*. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-611-7.

VÁGNEROVÁ, K. *Vývojová psychologie*. Praha: Portál, 2000. ISBN 80-7178-308-0

WALDMANN, H. *Phantastika und Untergrund. Zum psychiatrischen Verständnis des Rauchergebrauchs Jugendlicher*. Bonn: Bournier u. co. 1971. ISBN Neuvedeno

DALŠÍ ZDROJE:

ADRESÁŘ ORGANIZACÍ PŮSOBÍCÍCH V SOCIÁLNÍ OBLASTI VE MĚSTĚ BRNĚ, Brno: sociální nadační fond města Brna "Domovy potřebných", 2007

Výroční zpráva Sdružení Podané ruce, o.s. oddělení Walhalla, Olomouc, 2007

ELEKTRONICKÉ DOKUMENTY:

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy [online]. 2006. [cit. 2011-03-16]

Dostupné z WWW: <<http://www.msmt.cz/socialni-programy/strategie-prevence-socialne-patologicke-jev-u-deti-a-mladeze>>.

Magistrát města Brna [online]. 2011. [cit. 2011-03-16].

Dostupné z WWW: <www.brno.cz/fileadmin/user_upload/sprava.../J-Strategie_011-014.doc>.

Městská část Brno - Řečkovice [online]. 2011. [cit. 2011-03-16].

Dostupné z WWW: <www.reckovice.brno.cz/scripts/index.php>.

Občanské sdružení Klik - a přijďte k nám [online]. 2011. [cit. 2011-04-13].

Dostupné z WWW: <www.osklik.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=4&Itemid=30>.

Česká asociace streetwork (ČAS) [online]. 2006 - 2011. [cit. 2011-04-13].

Dostupné z WWW:

<www.streetwork.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=124&site=cas>.

SEZNAM ZKRATEK

MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MZ	Ministerstvo zdravotnictví
ESF	Evropský sociální fond
NZDM	Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež
BOZP	Bezpečnost a ochrana zdraví při práci

SEZNAM TABULEK

Tabulka č.1.: Strategické cíle protidrogové politiky v městě Brně.....	22
Tabulka č. 2.: Mzdové náklady.....	37
Tabulka č. 3.: Roční náklady na provoz.....	37

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1.: Nízkoprahová zařízení v městě Brně

Příloha č. 2.: Swot analýza protidrogové politiky města Brna

Příloha č. 3. : Strategie protidrogové politiky města Brna (2011 - 2014)

Příloha č. 4. : Údaje o městské části Brno - Řečkovice

Příloha č. 5. : SWOT analýza Centra primární prevence v Brně - Řečkovících

Příloha č. 6.: Pracovníci Centra Speciální prevence Brno - Řečkovice

Příloha č. 7.: Přihláška do České asociace streetwork (ČAS)

Příloha č. 8.: Žádost o dotaci z rozpočtu města Brna

Příloha č. 9.: Žádost o nadační příspěvek z nadace ČEZ

Příloha č. 10.: Plakát nízkoprahového klubu

Příloha č. 1.: Nízkoprahová zařízení v městě Brně

Podle § 62 nízkoprahová zařízení pro děti a mládež v městě Brně:

- Armáda spásy v ČR - Nízkoprahové centrum pro děti a mládež Jonáš, Komunitní centrum Dživipen; Körnerova 1, Brno 60200,
- Armáda spásy v ČR - Sbor a komunitní centrum; Staňkova 6, Brno 602 00,
- IQ Roma servis - Centrum vzdělávání, Centrum motivace a stimulace; Hybešova 41, Brno 602 00,
- Teen Challenge International ČR - Dětské centrum; Cejl 18, Brno 602 00,
- Petrov - občanské sdružení pro práci s dětmi a mládeží brněnské diecéze; Lazaretní 1, Brno 615 00,
- Dětský dům Zábrdovice - Sdružení pěstounských rodin; Václavská 15, Brno 603 00,
- Drom, romské středisko - Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež; Bratislavská 41, Brno 602 00,
- RATOLEST BRNO, o.s. - Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Pavlač; Milady Horákové 19, Brno 602 00,
- RATOLEST BRNO, o.s. - Nízkoprahový klub Likusák; Kotlanova 10, Brno 628 00,
- Statutární město Brno - Nízkoprahové zařízení pro mládež a mladé dospělé; Vídeňská 78, Brno Štýřice 639 00.

Příloha č. 2.: Swot analýza protidrogové politiky města Brna

Silné stránky	Slabé stránky
<p>Komplexnost, dlouhodobost realizace protidrogové politiky města.</p> <p>Vybudovaná síť nestátních neziskových organizací, která se drogovou problematikou ve městě Brně zabývá.</p> <p>Vybudovaná síť státních, nestátních a církevních zařízení, která se zabývá sekundární, terciární prevencí a následnou péčí a poskytuje komplexní péči problémovým uživatelům návykových látek a jejich rodinným příslušníkům.</p> <p>Spolupráce s Krajským úřadem Jihomoravského kraje. Spolupráce s rezorty, které se problematikou návykových látek zabývají. Společné strategie, společné cíle.</p> <p>Dlouhodobé financování projektů v souladu s potřebami města Brna a finančními možnostmi města. Stabilizovaný počet uživatelů návykových látek v cílové populaci dospělých klientů. Odbornost a profesionalizace poskytovaných služeb. Ochrana veřejného zdraví. Výzkum užívání návykových látek mezi mládeží v sociálně vyloučených lokalitách ve městě Brně (SocioFactor, 2010).</p>	<p>Omezené finanční prostředky.</p> <p>Případné omezování finančních prostředků ze schváleného rozpočtu města Brna.</p> <p>Prodej alkoholu, tabáku a toluenu dětem a mládeži většinou bez možného postihu.</p> <p>Chybí návazná krátkodobá, střednědobá a dlouhodobá léčba pro děti a mládež s problémem užívání návykových látek.</p> <p>Chybí systémové řešení návaznosti léčby v cílové populaci dětí do 15 let se specifickými problémy.</p> <p>Chybí novelizace zákona č. 379/2005 Sb. a popis léčebných postupů v cílové populaci dětí a mládež v souvislosti s narůstajícím užíváním legálních drog a jiných návykových látek v této cílové skupině.</p> <p>Životní styl v sociálně vyloučených lokalitách</p>

Příležitosti	Hrozby
<p>Nové kontakty.</p> <p>Společné projekty, společné záměry, cíle a strategie.</p> <p>Financování společných projektů z rezortů (MPSV, MŠMT).</p> <p>Komplexní řešení společných problémů</p> <p>Mapování situace na území města Brna a v regionu Jihomoravského kraje.</p> <p>Využívání finančních prostředků z EU.</p> <p>Financování Výzkumu užívání návykových látek mezi mládeží v sociálně vyloučených lokalitách ve městě Brně (SocioFactor, 2010) Agenturou pro sociální začleňování v romských lokalitách při Úřadu vlády ČR.</p> <p>Realizace výzkumu užívání návykových látek mezi mládeží v sociálně vyloučených lokalitách ve městě Brně (SocioFactor, 2010).</p>	<p>Omezování finančních prostředků z rezortů.</p> <p>Případné omezování finančních prostředků ze schváleného rozpočtu města Brna.</p> <p>Úsporná opatření v nestátních zařízeních a snižování počtů zaměstnanců.</p> <p>Omezování kapacity protidrogových programů.</p> <p>Odchod zkušených odborníků do jiných profesí.</p> <p>Nárůst uživatelů návykových látek v cílové populaci děti a mládež se specifickými problémy.</p> <p>Výhledově nárůst problémových uživatelů návykových látek v dospělé populaci.</p>

Příloha č. 3. : Strategie protidrogové politiky města Brna (2011 - 2014)

Účel:

Na úrovni města Brna plánovat tak, aby konkrétní potřeby a následně služby odpovídaly místním specifickým potřebám, lidským zdrojům a finančním možnostem města s ohledem na bezpečnost, ochranu veřejného zdraví a předcházení problému z užívání návykových látek se zvláštním zřetelem na cílovou populaci dětí a mládež.

- Primární prevence

Programy specifické primární prevence.

Programy indikované primární prevence pro ohrožené skupiny dětí a mládeže se zaměřením na specifika romské minority.

- Léčba a resocializace/reintegrace

Specializovaná ambulance, Dětský detox.

Střednědobá léčba.

Resocializace/reintegrace, Rodinná terapie.

- Snižování rizik

Mírnit problémy z užívání návykových látek (HARM REDUCTION),

motivace k abstinenci a resocializaci.

- Snižování dostupnosti

Vyvážená represe a prevence

se zvláštním zřetelem na rizikovou mládež.

- Finanční zdroje

Udržení stabilizovaného finančního zdroje ze schváleného rozpočtu města Brna na protidrogovou politiku města Brna na období 2011 – 2014.

Příloha č. 4. : Údaje o městské části Brno - Řečkovice

Počet obyvatel MČ:	14 650 (k 1. 1. 2006),
Rozloha:	819 ha,
Nadmořská výška:	226 - 398 m n. m.,
První písemná zmínka:	1277 n.l.,
Starosta:	Mgr. Bc. Marek Viskot,
Školy:	2 základní a 5 mateřských, osmileté gymnázium,
Doprava:	Tramvaj č. 1, Autobusy č. 41, 42, 65, 93, Železnice,
Vybavenost:	Pošta, Knihovna,
Sítě:	Kanalizace, Vodovod, Plynofikace.

Příloha č. 5. : SWOT analýza Centra primární prevence v Brně - Řečkovících

VIZE

- Děti jsou motivovaní k učení, vzdělávání,
- Poskytované služby jsou finančně zajištěny,
- V sociálních službách pracují stálí zaměstnanci - odborníci,
- Existuje dostatečná nabídka aktivit pro děti a rodiny s dětmi.

SILNÉ STRÁNKY

- Otevřenost organizace ke spolupráci,
- Fungující poradenství,
- Existence kvalitního rodinného poradenství s dětmi v náhradní rodinné péči,
- Pracují zde stálí zaměstnanci - odborníci se zájmem o tuto práci.

PŘÍLEŽITOSTI

- Využít efektivně finance ze SF EU,
- Více informovat veřejnost o nabídce služeb,
- Zepšit vlastní prezentaci, více zaujmout,
- Zvyšovat motivaci a kvalifikaci zaměstnanců.

SLABÉ STRÁNKY

- Nedostatek finančních prostředků v oblasti,
- Legislativní provázanost s dávkami v EU,
- Malá nabídka aktivit pro sociálně slabé rodiny,
- Malá efektivita v oblasti využívání prostředků z fondů EU.

OHROŽENÍ

- nedostatek příležitostí pro vzdělávání zaměstnanců,
- odchod kvalifikovaných pracovníků, zbudou nevzdělaní.

Příloha č.6.: Pracovníci Centra Speciální prevence Brno - Řečkovice

Pracovní tým:

- PhDr. Jiří Libra - odborné vedení, odborný ředitel SPR
- Ing. Radovan Voříšek - vedoucí služby, sociální pracovník, speciální pedagog
- Mgr. Jan Veselý - zástupce vedoucího, sociální pracovník
- Mgr. Lenka Juránková - sociální pracovníce, lektorka prevence
- Administrativní pracovníce: Margareta Hvižd'ová
- Externí spolupracovnice: Lucie Bukáčková, Sabina Kobosilová, Veronika Langerová, Zora Moudrá a Kateřina Suralová
- Supervizor: MUDr. Přemysl Suchomel

Příloha č. 7.: Přihláška do České asociace streetwork (ČAS)

Jméno, příjmení, titul:
Datum narození:
Kontaktní adresa:
Telefon:
Mobil:
Fax:
E-mail:
Nejvyšší dokončené vzdělání:
Další vzdělávání (kurzy, výcviky, semináře - zaměření + rozsah):
Praxe v oboru (délka, oblast):
Současné zaměstnání (zaměstnavatel, pracovní pozice):

Nezbytnou součástí přihlášky je níže uvedená příloha:

- potvrzení organizací o praxi

Prohlašuji, že jsem se seznámil se stanovami ČAS a budu je dodržovat. Zároveň čestně prohlašuji, že jsem nebyl trestně stíhán ani souzen.

Datum:

Podpis:

Příloha č. 8.: Žádost o dotaci z rozpočtu města Brna

Vyplňte strojem nebo počítačem! Zachovejte strukturu a stránkování formuláře!

Právnícká osoba rok 2011

Termín podání: do 31. října 2010.

Kontakt: OŠMT MMB, Dominikánské nám. 3, 601 67 Brno, Ing. Marek Polák, tel. č.:
542 172 107 e-mail: polak.marek@brno.cz.

Název žadatele: (právnícké osoby, organizace dle stanov)						
Adresa sídla žadatele:					PSČ:	
Telefon:	Mobil:		E-mail:		Webové stránky:	
Forma právnické osoby: - označte nebo dopište	občanské sdružení	obecně prospěšná společnost	církevní či náboženská společnost	příspěvková organizace	společnost s ručením omezeným	
Registrováno u: (MV ČR, obchod. soud apod.)			Číslo a datum registrace:			
Identifikační číslo žadatele: (IČ)						
Název a adresa peněžního ústavu:						
Číslo účtu žadatele:						
Jméno, příjmení a funkce statutárního zástupce žadatele:						
Adresa statutárního zástupce žadatele:					Telefon:	
Členská základna celkem: (u organizací dětí a mládeže)			z toho do 18 let:		od 19 do 26 let:	
Název projektu: (akce nebo činnosti)						

Stručný popis, přínos a cíle projektu (akce nebo činnosti):		
Místo konání: (akce nebo činnosti)		
Termín konání: (akce nebo činnosti)		
Předpokládaný počet účastníků celkem: (kterým akce nebo činnost poslouží)	z toho do 18 let:	od 19 do 26 let:
Celkové náklady v Kč: (na realizaci projektu)		
Výše požadované dotace v Kč: (z rozpočtu města Brna)	Podíl dotace v %: (z celkových nákladů projektu)	
Účel požadované dotace: (např. nájemné, jízdné, obnova vybavení apod.)		
Jméno a příjmení osoby odpovědné za realizaci projektu:		
Adresa osoby odpovědné za realizaci projektu:	Telefon:	
K vyplněné žádosti doložte následující přílohy: Občanská sdružení - kopii platných stanov, kopii osvědčení o registraci a potvrzení Ministerstva vnitra ČR o existenci občanského sdružení, příp. zastřešující organizace. Potvrzení nesmí být starší 3 měsíců. Obecně prospěšné společnosti - kopii zakládací listiny a výpis z rejstříku o.p.s. Výpis nesmí být starší 3 měsíců. Církevní a náboženské společnosti - kopii zřizovací listiny, statutu a potvrzení Ministerstva kultury ČR o existenci žadatele. Potvrzení nesmí být starší 3 měsíců. Příspěvkové a další neziskové organizace - kopii zřizovací listiny. Obchodní společnosti - kopii výpisu z obchodního rejstříku. Výpis nesmí být starší 3 měsíců.		

Dále přiložte:

Kopii dokladu o přidělení Identifikačního čísla (IČ).

Kopii smlouvy o zřízení běžného účtu (nesmí se jednat o termínovaný účet).

Podrobný popis činnosti žadatele a předloženého projektu.

Finanční rozvahu projektu, včetně celkových nákladů, příjmů a výdajů.

Informace o tom, které další fyzické nebo právnické osoby se podílejí na úhradě nákladů nebo byly požádány o finanční dotaci nebo sponzorský příspěvek.

Upozornění

Nabyvatel dotace nese odpovědnost za respektování pravidel ES v oblasti poskytování finančních prostředků ve smyslu čl. 107 a následujících Smlouvy o fungování Evropské unie a Nařízení Rady (ES) č. 659/1999. V případě, že Evropská komise dospěje k závěru, že poskytnuté finanční prostředky představují nepovolenou veřejnou podporu je povinen nabyvatel veřejnou podporu vrátit, a to včetně úroků.

Čestné prohlášení

Žadatel o dotaci prohlašuje, že nežádá na jiném odboru Magistrátu města Brna o dotaci z rozpočtu města Brna na stejný projekt a že nemá nevyrované závazky vůči statutárnímu městu Brnu nebo vůči organizaci zřízené statutárním městem Brnem a jeho městskými částmi, včetně organizací, ve kterých má statutární město Brno majoritní podíl.

V dne

.....

Jméno, příjmení a podpis

Razítkožadatele

.....

Jméno, příjmení a podpis

statutárního zástupce

Příloha č. 9.: Žádost o nadační příspěvek z nadace ČEZ

Vybrali jsme si nadaci ČEZ, protože je to velká společnost a jejich příspěvky jsou velkorysé, což je pro náš projekt rozhodující. Uvádíme zde jen první stranu žádosti, zbytek je možné najít na internetovém portále www.nadacez.cz.

Vyplní nadace

Číslo žádosti

Číslo smlouvy

Pozn.

Vyplní žadatel

Název projektu

Název organizace

IČ

Statutární zástupce

Funkce

Právní forma

Registrace (číslo a datum)

Bankovní spojení

Název banky

Číslo účtu

Kraj

Město

Ulice, č.p.

PSČ

Tel.

Fax

E-mail

www

Kontaktní osoba

Telefon

E-mail

Výše požadovaných finančních prostředků od Nadace ČEZ

Celkové náklady na projekt

Příloha č. 10.: Plakát nízkoprahového klubu

K propagaci nízkoprahového klubu použijeme tento vzor plakátu, protože jej používají i ostatní nízkoprahové kluby. Jak jsme v práci zmínili, bude s nimi náš klub spolupracovat, proto je dobré mít i stejný propagační materiál. Do políček doplníme všechny důležité informace. Technicky lze toto doplnění provést na www.streetwork.cz.

